

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Jiřího Pally, JUDr. Jakuba Camrdu, Ph.D., a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **I. M.**, zastoupeného Mgr. Bc. Ivo Nejezchlebem, advokátem, se sídlem Joštova 4, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní příhrádka 21/OAM, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 320/LE - PA03 - PA03 - 2008 ze dne 29. 5. 2008, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně č. j. 56 Az 86/2008 - 30 ze dne 28. 11. 2008,

takto:

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí včasnou kasační stížností proti shora označenému rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5. 2008, č. j. OAM - 320/LE - PA03 - PA03 - 2008, kterým mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13 a § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), s tím, že nebyly shledány důvody ani pro udělení azylu, ani doplňkové ochrany dle téhož zákona. O náhradě nákladů bylo rozhodnuto tak, že žalovanému se náhrada nákladů nepřiznává.

Jako důvody kasační stížnosti uvádí stěžovatel nesprávné posouzení právní otázky soudem při výkladu § 2 odst. 8 v kontextu s § 12 zákona o azylu a nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů. Vzhledem k tomu, že stěžovatel veřejně prezentoval svůj nesouhlas se současnou politickou situací v Bělorusku, byl opakovaně zatčen policií, vyslýchán, zbit, a byla mu udělena peněžitá sankce. Z těchto důvodů opustil zemi původu. Stěžovatel zdůrazňuje, že s ohledem na jeho potíže v zemi původu došlo k nesprávnému vyhodnocení důvodů dle § 12 zákona o azylu. Soud zamítl žalobu z toho důvodu, že potíže stěžovatele nedosáhly potřebné intenzity pro existenci odůvodněného strachu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Nevyložil však, jak k takovému závěru dospěl (ani odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu není

dostatečný) - rozhodnutí je tak nepřezkoumatelné. Stěžovatel uvedl opakované případy jeho postihu, a to i ve formě bití a jiného špatného zacházení ze strany orgánů Běloruska, které měly přímou spojitost s jeho projevy politických názorů. Nelze než dospět k závěru, že se jednalo o pronásledování z azylově relevantních důvodů.

V daném případě byla důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany situace v zemi původu, kde nebyla práce a dostupné bydlení, a dále potíže, se kterými se stěžovatel údajně setkal v domovském státě. Za studií byl stěžovatel ve skupině studentů, kde někdo vyslovil „odvolat prezidenta“, což vedlo k jeho zadržení policií na jednu noc a následnému vyloučení z vysoké školy. Školu však po uplynutí cca roku mohl dokončit. Dále byl ještě jednou v roce 2005 na noc zadržen a zbit, poté co se vulgárně v baru vyjádřil o státním zřízení. Vzhledem k opilosti žalobce byla věc posuzována pouze jako rušení veřejného pořádku a vyřídila se zaplacením pokuty.

Kasační stížnost podal účastník řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, dále jen „s. ř. s.“), byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel v ní uplatňuje přípustný důvod ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Kasační stížnost je tedy přípustná.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem, jehož výklad provedl Nejvyšší správní soud již ve svém usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39 (všechna citovaná rozhodnutí NSS je možno dohledat na www.nssoud.cz). O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech:

- 1) Kasační stížnost se dotýká *právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*
- 2) Kasační stížnost se týká *právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně.* Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.
- 3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit *judikatorní odklon*, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.
- 4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno *zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.*

O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:

a) Krajský soud ve svém rozhodnutí *nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu* a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.

b) Krajský soud *v jednotlivém případě hrubě pochybil* při výkladu hmotného či procesního práva.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích důvodů uplatněných v kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že jsou dány výše specifikované podmínky pro odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost.

Kasační námitky se v daném případě zaměřují na nepřezkoumatelnost a zpochybnění posouzení právní otázky soudem, přičemž mělo především dojít k nesprávnému vyhodnocení důvodů dle § 12 zákona o azylu s ohledem na potíže stěžovatele v zemi původu. Nejprve k otázce nepřezkoumatelnosti: krajský soud uvedl k relevantním tvrzením velmi konkrétní a jasnou úvahu. Soud velmi konkrétně vysvětlil - s odkazem na spis - že stěžovatel byl ve skupině studentů, kde někdo vyslovil „odvolat prezidenta“. To vedlo k jeho zadržení na jednu noc a následnému vyloučení ze školy, kterou však poté (po určité pauze) mohl dokončit. Jednalo se sice o porušení práv žalobce, avšak žalobce mohl dostudovat - na jeho život to tedy nemělo negativní následky. Dále byl ještě jednou na noc zadržen a zbit, poté co se vulgárně v baru vyjádřil o státním zřízení. Vzhledem k opilosti žalobce byla věc posuzována jako výtržnost. I když šlo vzhledem k použití fyzického násilí o nezákonný postup, jednalo se o jednorázový problém, bez následků (věc se vyřídila zaplacením pokuty). Soud uzavřel s tím, že žalobce nevyvíjel žádnou aktivní politickou činnost, politicky se neangažoval - nelze podle něho tedy konstatovat, že by uplatňoval politická práva, jak je má na mysli § 12 písm. a) zákona o azylu. Otázkou, kdy je rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů ve smyslu ust. § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., se pak Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudku č. j. 4 Azs 300/2004 - 36 ze dne 12. 1. 2005, www.nssoud.cz. Nejvyšší správní soud zde dovodil, že „nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti rozhodnutí spočívá buď v tom, že rozhodnutí vykazuje takové textové a formulační nedostatky, že z obsahu textu není dostatečně zřejmá souvislost s příslušnými podklady pro rozhodnutí, nebo příp. v tom, že i jinak text rozhodnutí obsahuje nejasné, rozporné či jiným způsobem nesrozumitelné údaje. Nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí je potom třeba spatřovat v tom, že se rozhodnutí neopírá o důvody, které opodstatňují dospět k určitému výroku rozhodnutí, a možný dopad je třeba posuzovat vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí.“ K rozhodnutí krajského soudu zaujal Nejvyšší správní soud názor, že touto vadou netrpí. Rozhodnutí se podle názoru Nejvyššího správního soudu naopak opírá o dostatek důvodů, je odůvodněno srozumitelně, argumentačně řádně a podrobně, a netrpí ani žádnou jinou vadou řízení před soudem. Této námitce Nejvyšší správní soud tudíž nepřisvědčil. V souzené věci důvod vymezený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. neshledal. Pokud se dále jedná o tvrzené nesprávné posouzení právní otázky, o této námitce Nejvyšší správní soud uvažil následovně: azyl se podle § 12 písm. a) zákona o azylu cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod. V daném případě se nejednalo o činnost, jejíž charakter a intenzita by dosáhla ... „uplatňování politických práv a svobod“ ve smyslu § 12 zákona o azylu. V rozsudku č. j. 3 Azs 442/2004 - 61 ze dne 15. 2. 2006, www.nssoud.cz, který

rovněž posuzoval žádost běloruského státního občana, Nejvyšší správní soud uvedl, že „ojedinělý krok směřující k uplatňování politických práv (v daném případě jedna tvrzená účast na demonstraci) nelze považovat za natolik intenzivní postoj, který by bylo možno považovat za uplatnění zákonného důvodu pro udělení azylu spočívajícího v pronásledování za uplatňování politických práv a svobod.“ V případě stěžovatele se jednalo jednou o situaci, kdy ve skupině studentů někdo vyslovil „odvolat prezidenta“, a ve druhém případě se v opilosti vulgárně vyjádřil o současném zřízení (věc byla však vyřešena jako rušení veřejného pořádku). O pronásledování se navíc v daném případě nejednalo pro nedostatek intenzity a opakovanosti takového jednání (stěžovatel byl dvakrát zadržen, vždy na jednu noc a na rok vyloučen ze školy, a to po výše zmíněném veřejném vyjádření nespokojenosti s režimem v zemi původu – ovšem bez dalších důsledků). Tento závěr je konzistentní s judikaturou NSS: např. rozsudek Nejvyššího správního soudu z 24. 4. 2008, č. j. 7 Azs 12/2008 - 98., ve kterém bylo uvedeno následující: „Pro účely řízení o udělení azylu je však v každém takovém případě nutno pečlivě posuzovat, zda konkrétní formy negativních reakcí žadatelova okolí či orgánů státní moci dosáhly jednotlivě či ve svém souhrnu takové intenzity, aby je bylo možno považovat za „opatření působící psychický nátlak“ ve smyslu § 2 odst. 7 zákona o azylu. „Opatření působících psychický nátlak“ je přitom z hlediska vyžadované intenzity negativních reakcí okolí či orgánů státní moci nutno poměřovat dalšími, v citovaném ustanovení výslovně uvedenými azylově relevantními hrozbami, a sice „ohrožením života nebo svobody“. Újma hrozící žadateli o azyl v důsledku opatření působících psychický nátlak jistě nemusí být obdobně závažná jako újmy spočívající v ohrožení života nebo svobody, musí však být s nimi aspoň typově srovnatelná. Nepostačí tedy, půjde-li o pouhou sérii příkoří, byť v jednotlivých případech i vcelku intenzivních, pokud tato příkoří ve svém celku nedosáhnou takové intenzity a systematičnosti, že u dotčené osoby ve zcela zásadní míře snižují kvalitu prožívání života, berou jí životní perspektivu a vyvolávají v ní silný pocit celkové bezvýchodnosti a beznadějnosti její situace. Navíc intenzita uvedených příkoří musí být „objektivní“ v tom smyslu, že by jimi byly výše uvedené negativní životní pocity způsobeny zpravidla i u jiných jedinců nacházejících se ve státě původu žadatele o azyl v obdobné situaci (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 - 52, publikovaný pod č. 1066/2007 Sb. NSS). Závěr žalovaného i krajského soudu, že stěžovatelem tvrzené projevy jeho politického přesvědčení nelze vyhodnotit jako relevantní pro přiznání mezinárodní ochrany ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, je podle Nejvyššího správního soudu správný. Stěžovatelovy problémy nelze pokládat za azylově relevantní, protože z nich nevyplývalo, že by intenzita jeho činnosti v zemi původu dosáhla intenzity uplatňování politických práv a svobod ve smyslu zákona, a ani intenzita potíží v zemi původu nedosáhla intenzity pronásledování ve smyslu zákona (jednalo se jednou o vyloučení ze školy, kterou však následně mohl - bez dalších potíží - dostudovat, a podruhé o zadržení v opilosti, které bylo - i přes řeči proti režimu - kvalifikováno jako výtržnost a nemělo další důsledky). Sám stěžovatel při pohovoru před žalovaným na otázku „Z jakých důvodů opustil Bělorusko“, uvedl pouze, že v zemi nebyla práce a také s bydlením byly potíže. Teprve v reakci na mnohem pozdější otázku „měl jste ještě nějaké problémy v zemi původu?“ reagoval popsáním dvou výše zmíněných incidentů s policií. Ani sám stěžovatel tedy nevnímal tyto potíže principiálně jako základní důvod k opuštění země. Pro úplnost se poznamenává, že otázka posouzení doplňkové ochrany není v kasační stížnosti zpochybněna.

Nejvyšší správní soud je podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu pak poskytuje dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti a krajský soud se prima facie v napadeném rozsudku neodchyluje od výkladu předmětných ustanovení podaného v citovaných rozhodnutích. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný jiný z výše vymezených důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu ustanovení § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

O nákladech řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byl návrh odmítnut.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejdou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2009

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu